

må derfor — i det omfang, de er udgiftkrævende — nødvendigvis afstemmes efter vore økonomiske muligheder.

Den hurtige økonomiske vækst, der har præget Danmark det sidste år, har på afgørende måde medvirket til at understrege både de stærke og de svage sider i dansk økonomi.

I sig selv er det glædeligt at iagttage den dynamiske kraft i dansk økonomi, fordi den afspejler en betydelig fremdrift og konkurrenceevne i erhvervslivet. På tre afgørende områder har dette i det sidste år medført værdifulde resultater: den fulde beskæftigelse er genskabt, industrieksporten er steget stærkt, og prisudviklingen har gennem de sidste halvandet år været roligere i Danmark end i de fleste andre vestlige lande. Til dette kan føjes andre positive træk, bl. a. en stærk vækst i boligbyggeri og en om end beskednen fremgang i landbrugets driftsøkonomi.

Disse resultater må imidlertid bedømmes i sammenhæng med de svaghedstegn, der er så åbenbare: det danske samfunds opsparing er ikke tilstrækkelig til at dække vort store kapitalbehov, hvilket giver sig udslag i valutaunderskud og manglende balance på obligationsmarkedet.

Kræfterne må derfor koncentrereres om at afhjælpe de fundamentale svagheder i dansk økonomi. Kortsigtede indgreb rummer risiko for at tilsløre de egentlige problemer.

Bedømmer man udviklingen i 1969 i sin helhed, viser det sig, at dansk økonomis generelle svagheder træder klarere frem i en situation, hvor de omtalte glædelige resultater viser sig.

Konjunkturopsvinget, der i begyndelsen blev båret frem af eksportstigning og kreditlættelse, har hurtigt udviklet sig til et af de kraftigste, vi har set i mange år. Væksten i efterspørgslen har på næsten alle punkter været stærkere end ventet. Dette har medført, at betalingsbalancen trods den store eksportfremgang stadig viser et underskud af en størrelsesorden, som ikke er holdbar på længere sigt. Det har igen, sammen med den omfattende kortfristede gæld til udlandet, medvirket til de valutavanskeligheder, vi blev stillet over for under den internationale valutakrise i foråret.

Vi må gøre os klart, at de stærke konjunkturdrivende kræfter ikke blot har rod i den erhvervsmæssige udvikling, men er blevet forstærket, fordi lovregler, institutioner og arbejdsmarkedsforhold på mange punkter ikke er tilpasset efter en situation med så stærkt et pres på produktionskapaciteten. Det rummer farer for, at nye prisstigningstendenser og valutaproblemer skal stille sig hindrende i vejen for en videreførelse af en høj økonomisk vækst.

Den første betingelse for at sikre økonomisk ligevægt og opnå den gradvise forbedring af valutabalancen, som er regeringens mål, er, at ekspansionstendenserne ikke får lov til at udvikle sig til et efterspørgselspres. I løbet af forårsmånederne stod det klart, at udviklingen pegede i den retning.

Det var baggrunden for de indgreb, der gennemførtes i foråret, og dette synspunkt var også afgørende for fastlæggelsen af udskrivningsprocenten for 1970. Den kreditstramning, der gennemførtes i maj, og som blev bekræftet ved forhandlingerne mellem Nationalbanken, bankerne og sparekasserne i sidste måned, var vel i første række motiveret af udviklingen på de internationale kreditmarkeder, men den kom samtidig til at indgå som et led i den stramning af den interne efterspørgsel, som udviklingen havde nødvendiggjort.

De finanspolitiske indgreb i foråret medførte en styrkelse af den statsfinansielle stilling i indøværende finansår med knap 650 mill. kr. På denne baggrund forventede man et kasse-